

ЖИТИЕ НА СВЕТИ МЪЧЕНИЦИ ЛЕОНТИЙ, ИПАТИЙ И ТЕОДУЛ

При римския император Веспасиан (царувал 70–79, бел.ред.) един сановник, на име Адриан, бил пратен във Финикийската област да предава на съд и смърт тамошните християни. Адриан охотно приел това поръчение, понеже мразел християните и имал жесток характер. Когато пристигнал в областта, донесли му, че в град Триполи, близо до планината Ливан, се намира един военачалник, на име Леонтий, който вярва в Христа и отвърща мнозина от поклонение на боговете. Адриан незабавно пратил трибуна Ипатий с няколко войници да вземе под стража Леонтий. Действително Леонтий обръщал много езичници към Христа, защото чрез своя добродетелен живот той придобил голямо влияние върху жителите на Триполи и бил уважаван и обичан от тях. По народност той бил грък, славел се с храброст, мъдрост и ученост, свято изпълнявал заповедите Христови, помагал на бедни, приемал странници и живеел свято и честно.

Приближавайки се до Триполи трибунът изведнъж тежко заболял и бил принуден да спре на пътя.

– Аз зная – казал той на войниците си, – защо ме хвана тая болест: преди заминаването не принесох жертва на боговете.

Болестта все повече се усилвала и войниците всеки час вече очаквали смъртта на своя началник, когато изведнъж се случило чудно събитие. През нощта на трибуна се явил на сън ангел Божий, който му казал:

– Ако искаш да оздравееш, то заедно с войниците си извикай три пъти: “Боже Леонтиев, помогни ми!”

ЖИТИЯ НА СВЕТИИТЕ

Трибунът се събудил, видял пред себе си ангела в образ на красив юноша и му казал:

– Но аз съм пратен да хвана Леонтий и да го държа под стража до пристигането на Адриан, който ще го съде като християнин. А ти ми заповядваш да призова на помощ Леонтиевия Бог?

Ангелът, без да даде отговор, станал невидим. И тогава изплашеният Ипатий извикал приятелите си, които спели до неговата стая. Те се затекли и той им разказал случилото се с него.

– Та това е най-лесно! – казали те. Ние всички охотно ще призовем това име, стига само ти за оздравееш.

Един от присъстващите, на име Теодул, слушал разказа на Ипатий с особено внимание, разпитвал подробно за видението и сърцето му се разпалвало с любов към незнайния Бог.

Когато се съмнало, всички войници се събрали и по предложение на трибуна с висок глас извикали три пъти: “Боже Леонтиев, помогни!” И веднага болният съвършено оздравял.

Това събитие поразило всички, но не ги заставило да се поразмислят за незнайния Бог, Чиего име извършило такова чудо. Напротив, всички войници се предали на шумна радост, почнали да ядат, да пият и се веселят. Само Теодул не вземал участие в общото веселие: той не ял и не пил с другите войници, а седейки настрана, мислел: “А кой е тоя Леонтиев Бог и как бих могъл да Го узная?” Най-после той пристъпил до трибуна, напомнил му за даденото поръчение, уговорил го да остави войниците и да върви с него напред в Триполи. Ипатий се съгласил и те тръгнали заедно. Когато вече приближавали до града, сам Леонтий излязъл да ги посрещне, приветствал ги и запитал: “Кого търсите?”

– Пратени сме да издирим в тоя град някой си Леонтий – отговорили Ипатий и Теодул. – След нас идва нашият началник Адриан. Той желае да види тоя Леонтий и да го прати в Рим, където нашият цар ще го приеме с почит, понеже чул, че Леонтий е човек храбър, мъдър и усърден служител на нашите богове.

ЖИТИЯ НА СВЕТИИТЕ

– Виждам, че сте чужденци и малко познавате нашия град – отговорил Леонтий. – Да идем у дома! Ще си починете, а после ще ви покажа човека, когото считате усърден служител на боговете. Той не е приятел на тия богове, които почитате, а е християнин, и вярва в Господа Иисуса Христа.

Пътниците приели неговото предложение и отишли у дома му. Стопанинът ги приел с голяма радост. Като обядвали, Ипатий и Теодул му поблагодарили и го помолили да им покаже Леонтий.

– Аз съм Леонтий, когото вие търсите – казал той. – Аз съм войник на Иисуса Христа и мене вие трябва да вземете под стража. Тогава Ипатий и Теодул паднали в нозете на Леонтий, като извикали:

– Служителю на Бога Всевишни, моли за нас твоя Бог, защото и ние искаме да бъдем християни!

След това те разказали за явяването на ангела и за чудесното излекуване на Ипатий чрез името на Бога Леонтиев. Като ги слушал, Леонтий плачел от радост, и когато те свършили своя разказ, той извикал:

– Господи Боже, Който желаеш на всички люде да се спасят и да разберат истината, милостиво погледни на нас в тоя час! Ти си довел при мене тия същите, които били пратени против мене. Моля Те, запази ме и тях просвети със светлината на Твоего милосърдие и излей над тях благодатта на Светия Дух! Сърце чисто създай в тях и като ги запечаташ с Твоя свят белег, направи ги Твои непобедими войници!

Едва произнесъл тая молитва и светъл облак осенил Ипатий и Теодул и дъжд ги облял от небето. Леонтий призовал над новообърнатите името на Света Троица – Отца и Сина и Светия Дух. След туй чудесно кръщение той извикал:

– Слава на Тебе, Боже, заедто не презираш молитвите и изпълняваш желанията на тия, които Те обичат и благоговоят пред Тебе!

ЖИТИЯ НА СВЕТИИТЕ

След това той облякъл на Ипатий и Теодул бели дрехи и наредил да носят пред тях запалени свеци, какъвто бил тогава обичаят за новопокръстените.

Между това в града пристигнали войниците, които придружавали трибуна. Те с негодувание узнали, че началниците им приели християнската вяра. В града също така мнозина били недоволни от това и станало въстание. Тълпи народ и войници ходели по града, като викали: "Да загинат в огън ония, които безчестят нашите богове!" Едни защитавали Леонтий и християните, други искали още същия час да ги убият. Най-после решили да не предприемат нищо до пристигането на Адриан.

Той пристигнал след два дни. Най-ревностните езичници побързали да му донесат за случилото се. Особено негодували те против Леонтий:

- Тоя човек отвърща всички от нашите богове. Той прелъстява народа: прославя някакъв човек, на Когото юдеите удряли плесници, а Пилат Го разпънал на кръст. Той и пратените от теб войници прелъсти и обърна в галилейската вяра. И ето вече трети ден, откакто те всички заедно славят своя разпнат Христос и хулят боговете ни.

Адриан заповядал веднага да заловят християните и да ги затворят в тъмница. Там те прекарвали нощта в молитва и в душеспасителна беседа. Леонтий ги наставлявал и готвел за свят мъченически подвиг. На другия ден Адриан повикал християните на съд. На всички негови въпроси Леонтий отговарял с твърдо изповядване на своята вяра. Адриан заповядал жестоко да го бият и отново да го отведат в тъмницата. След това той се обърнал към Ипатий и Теодул и ги заплашил с мъчения, ако не се отрекат от Христа, и им обещал богатство и почести, ако се покорят на неговата воля. Но Ипатий и Теодул, които твърдо повярвали в Господа и във вечния живот, не желали земни блага и не се бояли от временни мъки. Те останали верни на Бога.

ЖИТИЯ НА СВЕТИИТЕ

Адриан заповядал да ги мъчат: жестоко ги били, стъргали телата им със железни остриета и най-после ги осъдили на смърт. С думите: "Ти си наше прибежище, Господи! В Твоите ръце предаваме душите си", те навели глави под секирата.

След това Адриан повикал отново Леонтий и започнал да го убеждава, като му обещава почести и богати дарове, ако се отрече от Христа. Но Леонтий му отговорил:

– По-добре сам ти се обърни към Христа, Адриане, и ще получиш и чест, и богатство, и спасение.

Адриан се засмял.

– За какво спасение говориш ти? – попитал той. – Не за онова ли, което получиха Ипатий и Теодул? Нима не знаеш, от каква смърт те загинаха?

– Това не е смърт – отговорил Леонтий, – а живот, и мир, и радост, защото сега те се радват заедно със светите ангели.

Тогава Адриан заповядал жестоко да мъчат Леонтий. Но никакви мъчения не могли да победят твърдостта на християнина. Той със спокойствие казвал на Адриан:

– И цялото ми тяло да покриеш с рани, няма да победиш духа ми, не ще станеш господар на душата ми!

Още усилили мъченията. Леонтий всичко понасял търпеливо и се молел. Най-после го обесили с главата надолу, като му привързали на шията тежък камък.

– Господи Иисусе Христе, Кото укрепи рабите си Ипатий и Теодул – викал мъченикът, – укрепи и мене, Твоя смирен и грешен раб, и дай ми сила да изтърпя страданията и да не отстъпя от Тебе, моята надежда!

Така прекарал Леонтий целия ден. За през нощта той бил отведен в тъмницата, гдето му се явил ангел Господен и казал: "Бъди мъжествен, Леонтий! Господ Бог, комуто ти вярно служиш, ме прати, да бъда неразделно с тебе!"

ЖИТИЯ НА СВЕТИИТЕ

Това чудно видение изпълнило Леонтий с радост и нова сила, на другия ден, когато отново го довели при Адриан, той със същата непоколебима твърдост изповядал Христа.

– За какви богатства, за какви почести мога аз да се отрека от моя Бог? – казал той. – Целият свят е недостатъчен за моя Господ, Когото обичам от все сърце и за Когото съм готов да претърпя най-жестоки мъчения.

Тогава Адриан заповядал да го мъчат до самата смърт и свети Леонтий умрял под ударите на мъчителите. Християните благоговейно погребали тялото му близо до града. Страданията на светия мъченик са описани от очевидеца на неговия подвиг – съдебния чиновник Кир. Той начертал това повествование на оловени плочи, които били поставени при гробницата на мъченика.

© Жития на светците. Синодално издателство, София, 1991 година, под редакцията на Партений, епископ Левкийски и архимандрит д-р Атанасий (Бончев).